

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

10.05.2023

Lēmums Nr. 4-02/35/2023

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras Piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Saldus novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90009114646, juridiskā adrese: Striķu iela 3, Saldū, Saldus novads, LV-3801, e – pasts: pasts@saldus.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Saldus novada teritorijas plānojums (turpmāk – Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Saldus novada pašvaldības 2023. gada 9. marta vēstule Nr. 11-14.1/182 “*Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu Teritorijas plānojumam*”, 2023. gada 9. marta iesniegums “*Par Saldus novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Iesniegums), Saldus novada domes 2022. gada 31. oktobra sēdes lēmums (protokols Nr. 19, 17.§) “*Par Saldus novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums) un tā pielikums “*Darba uzdevums teritorijas plānojuma izstrādei*” (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 19. janvāra vēstule Nr. 11.2/AP/811/2023 “*Nosacījumi saldus novada teritorijas plānojuma izstrādei*”, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2023. gada 25. janvāra vēstule Nr. 4.8/405/2023–N “*Par informācijas, nosacījumu sniegšanu Saldus novada teritorijas plānojuma izstrādei*” un Veselības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) 2023. gada 7. marta vēstule Nr. 2.4.6. –1./137 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”.

Plānošanas dokumenta Izstrādātājas viedoklis:

Izstrādātāja uzskata, ka Teritorijas plānojumam nav lietderīgi piemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo darbībām, kurām var būt ietekme uz vidi, tiek veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējums*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam¹ (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 9. martā Birojā saņemta Saldus novada pašvaldības 2023. gada 9. marta vēstule Nr. 11-14.1/182 “*Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu Teritorijas plānojumam*”, ar kuru informēts, ka ir uzsākta Teritorijas plānojuma izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Teritorijas plānojums tiek izstrādāts Saldus novada administratīvajai teritorijai, kurā saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija ietilpst Brocēnu un Saldus pilsētas, Blīdenes, Cieceres, Ezeres, Gaiķu, Jaunauces, Jaunlutriņu, Kursīšu, Lutriņu, Nīgrandes, Novadnieku, Pampāļu, Remtes, Rubas, Saldus, Šķēdes, Vadakstes, Zaņas, Zirņu un Zvārdes pagasti. Pašlaik spēkā ir divu bijušo novadu teritorijas plānojumi: 1) *Brocēnu novada teritorijas plānojums 2017. – 2030. gadam (Brocēnu novada pašvaldības domes 2016. gada 27. oktobra saistošie noteikumi Nr. 18 “Brocēnu novada teritorijas plānojuma (2017. - 2030.) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”*)²; 2) *Saldus novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam (Saldus novada domes 2013. gada 25. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 14 “Saldus novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa”*)³.
 - 2.2. Teritorijas plānojums tiek izstrādāts ņemot vērā nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumentus, Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022. – 2038. gadam (turpmāk – Stratēģija)⁴ un Saldus novada attīstības programmu 2022. – 2028. gadam (turpmāk – Programma)⁵, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus.
 - 2.3. Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas un tās resursu izmantošanai, izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai, veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu, saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam, Teritorijas plānojumā tiek paredzēti priekšnosacījumi konkrētu darbību, t.sk. Likuma 1. un 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī iespējama citu darbību pieļaujamība, kurām varētu būt būtiska ietekme uz vidi.

¹ Likuma 6. panta pirmā daļa.

² Pieejams: Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā, tīmekļvietnē https://geolativija.lv/geo/tapis#document_5982 (skatīts 26.04.2023.).

³ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_54 (skatīts 26.04.2023.).

⁴ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_23274 (skatīts 26.04.2023.).

⁵ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_23741 (skatīts 26.04.2023.).

- 2.4. Saskaņā ar DAP Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” iekļauto informāciju⁶, Saldus novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT):
- 2.4.1. Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) - dabas liegumi - “*Cieceres ezera salas*”, “*Baltezera purvs*”, “*Dulbju acs purvs*”, “*Zvārde*”, “*Sātiņu dīķi*”, “*Ventas un Šķerveļa ieleja*”, “*Nīgrandes meži*”, dabas parks “*Zvārdes meži*”, kā arī ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi - “*Zaņas lejtece*” un “*Pavāru atsegumi*”.
 - 2.4.2. aizsargājamās alejas - “*Vecsatiķu muižas aleja*” un “*Rubas aleja*”;
 - 2.4.3. aizsargājami dendroloģiskie stādījumi: “*Stūru parks*”, “*Lutriņu parks*”, Dzidras Smiltnieces dendroloģiskie stādījumi Nīgrandes “*Rožkalnos*”;
 - 2.4.4. aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi – “*Loša atsegums*”, “*Kalnu atsegums*”, “*Plieņu atsegums*”, “*Šķēdes atsegums*”;
 - 2.4.5. dižkoki.
3. Saskaņā ar Darba uzdevumā izvirzītajām prasībām, Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā cita starpā paredzēts:
- 3.1. Teritorijas plānojuma saturu, izstrādi un teritorijas izmantošanu veikt atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, pamatojoties uz Stratēģijā noteiktajām vadlīnijām un plānoto telpisko struktūru.
 - 3.2. Sagatavot vispārīgu novada un detalizētu pilsētu (Saldus un Brocēnu) transporta attīstības plānu, kurā izvērtētas transporta infrastruktūras attīstības iespējas pilsētās un ciemos; analizēt esošo zemes lietojuma struktūru un apbūves teritorijas, ņemot vērā ierobežojumus, ko teritoriju attīstībai nosaka nelabvēlīgi inženierģeoloģiskie apstākļi, teritoriju applūšanas risks, aizsargājami dabas objekti, lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās teritorijas, aizsargjoslas, kā arī teritoriju sasniedzamība un apgādes iespējas ar inženierkomunikācijām; esošajās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās autoceļu, dzelzceļu, kā arī piesārņojumu radošu objektu tuvumā, pamatojoties uz pieejamajiem izpētes rezultātiem, paredzēt pasākumus un stingrākus ierobežojumus trokšņa mazināšanai, piesārņojuma un citu negatīvu faktoru novēršanai; noteikt gājēju infrastruktūru piekļūšanai iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām; izstrādāt nosacījumus derīgo izrakteņu ieguvei, nosakot tiesisko regulējumu iespējamo konfliktsituāciju novēršanai, t.sk. attālumus līdz dzīvojamai apbūvei un publiskajai apbūvei; noteikt individuālās aizsargjoslas (aizsardzības teritorijas) valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem.
 - 3.3. Teritorijas plānojumā noteikt un attēlot, t.sk. novada nozīmes augstvērtīgo lauksaimniecības zemju teritorijas, applūstošās teritorijas un plūdu riska teritorijas, ainaviski vērtīgās teritorijas, piesārņotās, potenciāli piesārņotās teritorijas, vidi degradējošos objektus un teritorijas, kā arī to prasības to uzturēšanai un sakārtošanai, publiskās piekļuves publisko ūdeņu piekrastes teritorijai, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, publiski pieejamās pasažieru kuģu, jahtu un laivu piestātnes vietas, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un to zonējumu, kapu teritorijas, novada nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas, teritorijas, kurām izstrādājami lokālplānojumi, detālplānojumi un tematiskie plānojumi, valsts un vietējā ģeodēziskā tīkla punktus, un avārijas un rūpnieciskā riska teritorijas, kā arī ūdens ņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām; derīgo izrakteņu ieguves vietas.

⁶ <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīts 26.04.2023.).

- 3.4. Teritorijas plānojuma vajadzībām, pamatojoties uz normatīvo regulējumu, speciālistu apkopoto informāciju, jā sagatavo šādus tematiskos pētījumus: apdzīvojuma struktūras tematiskais pētījums, vērtējot esošo un potenciālo pieprasījumu pēc jauniem mājokļiem un iedzīvotāju skaita prognozes, precizējot ciemu robežas, un ainaviski vērtīgo teritoriju pētījums, ietverot ainavu izvērtējumu, attēlojumu, ņemot vērā vizuālo, ekoloģisko un kultūrvēsturisko aspektu.
4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam, Iesniegumam ir pievienoti dokumenti:
- 4.1. Dienesta 2023. gada 19. janvāra vēstule Nr. 11.2/AP/811/2023 “*Nosacījumi Saldus novada teritorijas plānojuma izstrādei*”. Ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, Dienests secina, ka Teritorijas plānojumam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo jaunizveidotajā Saldus novada teritorijā (bijušo Saldus⁷ un Brocēnu⁸ novadu teritorijās) šāds novērtējums teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem ir veikts pasen bet plānojamā teritorijā vides problēmas ir iespējamās un pastāv, kā, piemēram, slēgtās atkritumu izgāztuves, citas piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, bīstamo atkritumu poligoni, gaisa kvalitāte ap lielākajām sadedzināšanas iekārtām, ražošanas teritoriju, derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, plānoto vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) tiešs tuvums dzīvojamai apbūvei u.c. jūtīgām teritorijām, degradēto teritoriju revitalizācija, notekūdeņu attīrīšana u.c., kā arī plānošanas dokuments var skart daudzas jūtīgas teritorijas, t.sk. īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Turklāt vērā ņemams ir Likuma 3. panta 1. punktā minētais princips: ietekmes novērtējums izdarāms agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā.
- 4.2. DAP 2023. gada 25. janvāra vēstule Nr. 4.8/405/2023–N “*Par informācijas, nosacījumu sniegšanu Saldus novada teritorijas plānojuma izstrādei*”. DAP izteikusi viedokli, ka Teritorijas plānojuma izstrādei noteiktie uzdevumi ietver darbības, kas skar un var ietekmēt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un citas dabas vērtības un Teritorijas plānojumam ir piemērojams Stratēģiskais novērtējums. DAP vēš uzmanību, ka Saldus novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes vairākas aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības (biotopi, sugu dzīvotnes, dabas pieminekļiem u.c.), kuru informācija nav konstanta, kā rezultātā iesaka iekļaut Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) prasību veikt dabas vērtību inventarizāciju zemes vienībās, kurās tiek izstrādāts detālplānojums vai būvprojekts. Lai mazinātu ietekmi uz īpaši jutīgajām teritorijām un saglabātu dabas vērtības, pamatojoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Ministru kabineta noteikumiem un ĪADT, sugu un biotopu aizsardzības plāniem, noteikt ierobežojumus, kas mazina antropogēno slodzi un nodrošina teritoriju ilgtspējīgu attīstību. Vienlaikus DAP informējusi par aktualitātēm Saldus novada teritorijā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādes jomā un vērsusi uzmanību tam, ka Saldus novada teritorijā ir plānots veidot gan jaunas ĪADT, gan paplašināt jau esošās. DAP aicina Teritorijas plānojuma izstrādē integrēt dabas aizsardzības interešu ievērošanu lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, derīgo izrakteņu (smilts, grants) ieguvē, kūdras ieguvē, tūrismā, jaunā būvniecībā, paredzēt pasākumus bioloģiskās

⁷ Biroja 2012. gada 6. novembra Atzinums Nr. 34 “*Par Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.–2025.gadam Vides pārskatu*”, pieejams <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi> (skatīts 26.04.2023.).

⁸ Biroja 2016. gada 19. jūlija Atzinums Nr. 7 “*Par Brocēnu novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu*” pieejams <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi> (skatīts 26.04.2023.).

daudzveidības saglabāšanai mozaīkveida ainavās ar ievērojamu mežu īpatsvaru, ko apdraud mežu fragmentācija un traucējumu palielināšana, turklāt nepieciešams izvērtēt teritorijas bioloģisko daudzveidību un ģeoloģisko mantojumu, teritorijas ainavisko daudzveidību veidojošos elementus, esošās un vēsturiskās alejas. Lai veicinātu dabas kapitāla saglabāšanu, rekomendēts plānošanas procesā cita starpā apsvērt tādas aspektus kā nepalielināt ciemu robežas un nesamazināt dabas pamatnes, mežu un lauksaimniecības teritorijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; saglabāt brīvi pieejamus, neapbūvētus un nepārveidotus publisko ūdensobjektu krastus; neplānot jaunu apbūvi īpaši aizsargājamu biotopu teritorijās (it īpaši tajās, kas ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijās), kā arī TIAN noteikt ierobežojumus apbūvei bioloģiski vērtīgo zālāju teritorijās. DAP rekomendē teritorijas attīstības plānošanas dokumentā attēlot zināmās, ar invazīvajām sugām invadētās platības un plānojumā paredzēt to apkarošanu; attēlot applūstošās teritorijas; ņemt vērā Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojumā noteikto meža resursu izmantošanu; plānojot derīgo izrakteņu ieguves vietas, paredzot pasākumus ietekmes mazināšanai uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī izvērtēt VES un vēja parku izvietojumu, nosakot brīvās teritorijas (īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdām un riestu vietām; hidroloģiskā režīma izmaiņu samazināšanai), mazinot mežu masīvu fragmentāciju.

- 4.3. Inspekcijas 2023. gada 7. marta vēstule Nr. 2.4.6.–1./137 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, kurā norādīts, ka, pamatojoties uz iesniegto dokumentu izskatīšanas rezultātiem un Inspekcijas kompetencēm, Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, ja tiks plānota tādu objektu attīstība vai radīšana, kas radīs gaisa un ūdens piesārņojumu, smaku un trokšņa piesārņojumu, kā arī radīs būtiskas izmaiņas vizuāli uztveramajā ainavā iedzīvotāju dzīves vietas tuvumā.
5. Konkrētais Teritorijas plānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
 - 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, ko apstiprina vietējā pašvaldība, kas saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to

grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

- 5.3. Atbilstoši Lēmumam un Darba uzdevumam, Saldus novada pašvaldības dome ir lēmusi par jauna vienota teritorijas plānojuma izstrādi visai pašvaldības teritorijai, kurā šobrīd ir spēkā divi teritorijas plānojumi. Saskaņā ar Biroja rīcībā esošo informāciju, šiem plānošanas dokumentiem ir veikts Stratēģiskais novērtējums. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Saldus novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam ir apstiprināts⁹ pirms Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) stāšanās spēkā (spēkā no 2013. gada 22. maija). Šajā laika periodā ir mainījušies normatīvie akti, tostarp attiecībā uz pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un to izstrādi. Tādējādi Birojs konstatē, ka ar Teritorijas plānojumu ir plānots saskaņot teritorijas atļauto izmantošanu ar attīstības priekšlikumiem, kas atbilst Stratēģijas pamatnostādņēm, veicot korekcijas arī attiecībā uz spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem (Likuma 23.² panta 1. punkta “b” apakšpunkts).
- 5.4. Izvērtējot lietas materiālus, konstatējams, ka Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros cita starpā tiks izvērtētas transporta infrastruktūras attīstības iespējas, VES būvniecības iespējas, noteiktas teritorijas uzņēmējdarbības attīstībai (industriālās teritorijas) Saldus un Brocēnu pilsētās un areālā pie valsts galvenā autoceļa A9, kapsētu teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves vietas, tādejādi potenciāli radot priekšnoteikumus Likuma 1. un 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts). No Darba uzdevuma izriet, ka, izstrādājot plānošanas dokumentu, cita starpā tiks izvērtētas arī Saldus pilsētas un novada ciemu robežas, attiecīgi iekļaujot jaunas vai izslēdzot pašreizējās teritorijas. Līdz ar to Birojs secina, ka ar plānošanas dokumentu kopumā tiek paredzētas būtiskas izmaiņas novada teritorijas turpmākajā attīstībā (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts). Caurskatot Darba uzdevumu, konstatējams, ka Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā tiks vērsta uzmanība arī iespējamām un potenciālām konfliktsituācijām starp dažādiem teritorijas izmantošanas veidiem, kā arī novadā citiem nozīmīgiem vides aspektiem, t.sk. applūstošajām teritorijām, dzīvojamās un publiskās apbūves izvietojumam autoceļu, dzelzceļu un piesārņojumu radošu objektu tuvumā, nosacījumiem derīgo izrakteņu ieguvei un lauksaimniecībā izmantojamo zemju apmežošanai, atkritumu apsaimniekošanai (Likuma 23.² panta 1. punkta “d”, “e” apakšpunkts, 2. punkta “d”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “c” apakšpunkts).
- 5.5. Saskaņā ar DAP Dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” iekļauto informāciju, kā arī DAP sniegto informāciju Saldus novada teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, kā arī ārpus šīm teritorijām ir konstatētas daudzveidīgas īpaši aizsargājamās dabas vērtības – Eiropas Savienības nozīmes prioritārie mežu, purvu, zālāju un saldūdeņu biotopi, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes. DAP vērtējumā Teritorijas plānojuma izstrādei noteiktie uzdevumi ietver tādas darbības, kas skar un var ietekmēt arī ĪADT un citas dabas vērtības Saldus novadā. Tādējādi Birojs secina, ka nozīmīgas plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes var būt saistāmas arī ar Likuma 23.² panta 4. punkta “a” un “b” apakšpunkta kritērijiem, un pievienojas DAP viedoklim, ka slodzes un tās mazināšanas/novēršanas

⁹ Apstiprināts ar Saldus novada domes 2013. gada 25. aprīļa saistošiem noteikumiem Nr. 14 “*Saldus novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa*”.

iespēju vērtēšanai Stratēģiskais novērtējums šajā aspektā ir nepieciešams, arī vadoties no Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktā.

6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs konstatē, ka Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Turklāt DAP, Dienests, Inspekcija, atbilstoši savai kompetencei, norāda, ka Teritorijas plānojumam ir piemērojams Stratēģiskais novērtējums.
7. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts). Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi, t.sk. konfliktsituāciju novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.
8. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, t.sk. sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu:
 - 8.1. Jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā un saistīta ar plānotajām izmaiņām teritorijas attīstībā, kā arī izmanto informāciju, kura iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās (t.sk. veicot novadā spēkā esošo teritorijas plānojumu Stratēģisko novērtējumu), iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt konkrētus jaunos plānošanas dokumenta risinājumus, t.sk. iespēju robežās ar teritoriālu piesaisti.
 - 8.2. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā attīstības plānošanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), kas pamato savlaicīgas vides problēmu novēršanas lietderību, kas šajā gadījumā ir aktuāli plānojot teritorijas izmantošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, apbūves teritoriju attīstību kopskatā ar inženierkomunikāciju nodrošinājumu un dažāda veida tās funkcijām (dzīvojamā apbūve, rūpniecības teritorijas, transporta infrastruktūra, tūrisma attīstības teritorijas, kapsētas, derīgo izrakteņu ieguve u.c.), nosakot konkrētus ierobežojumus/nosacījumus arī TIAN, tostarp attiecībā uz Likuma 1. un 2. pielikumā minēto darbību izvietojuma pieļaujamību/ierobežojumiem konkrētajā funkcionālajā zonējumā.
 - 8.3. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. uz cilvēku veselību, apzināt pašreizējās un iespējamās konfliktsituācijas, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai.
 - 8.4. Birojs vērš uzmanību, ka Saldus novads atrodas valsts galvenā autoceļa A9 “Rīga (Skulte) – Liepāja” tiešā tuvumā un tajā saskaņā ar VSIA “Latvijas valsts ceļi” trokšņu kartēm¹⁰ ir konstatēti trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Līdz ar to šajā gadījumā konkrētajā teritorijā dzīvojamās apbūves attīstības funkcija arī turpmāk īstenojama piesardzīgi. Līdz ar to Teritorijas plānojuma izstrādē un īstenošanā cita starpā ir jāievēro Noteikumu Nr. 240 7.9. nodaļā “Aizsardzība pret trokšņiem un piesārņojumu” noteiktais, kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība 2. pielikumā noteiktās prasības vides trokšņa robežvērtībām, nodrošinot ēku izmantošanas risinājumus, kas atbilst normatīvajos

¹⁰ Pieejamas VSIA “Latvijas valsts ceļi” tīmekļvietnē <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/troksnu-kartes/> (skatīta 26.04.2023.).

aktos noteiktajām prasībām, nepieciešamības gadījumā paredzot trokšņu mazināšanas pasākumus.

- 8.5. Vienlaikus Birojs vērš uzmanību, ka, ņemot vērā to, ka Saldus novads robežojas ar Lietuvas Republikas teritoriju, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu un Konvencijas “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*” Protokola par stratēģisko vides novērtējumu nosacījumus, Birojs informē, ka plānošanas dokumenta un vides pārskata sagatavošanas gaitā ir jāizvērtē pārrobežu ietekmju iespējamība un būtiskums uz Lietuvas Republikas teritoriju.

Piemērotās tiesību normas:

- Aizsargjoslu likums.
- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
- Teritorijas attīstības plānošanas likums.
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.
- Ministra kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.
- Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešajā daļā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c” un “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “d”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “c”, “d” apakšpunkts, 4. punkta “a” un “b” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Saldus novada teritorijas plānojumam.

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Ilze Lielvalode
ilze.lielvalode@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Saldus novada pašvaldībai, e – pasts: pasts@saldus.lv
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.